

Briselē, 2022. gada 12. decembrī
(OR. en)

**Starpiestāžu lieta:
2022/0408(COD)**

15896/22
ADD 3

JUSTCIV 168
ECOFIN 1316
COMPET 1020
JAI 1666
CODEC 1981
IA 220

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2022. gada 8. decembris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	SWD(2022) 396 final
Temats:	KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMA ZIŅOJUMS Pavaddokuments dokumentam Priekšlikums Direktīvai, ar ko saskaņo konkrētus maksātnespējas tiesību aspektus

Pielikumā ir pievienots dokuments SWD(2022) 396 *final*.

Pielikumā: SWD(2022) 396 *final*

Briselē, 7.12.2022.
SWD(2022) 396 final

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS
IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMA ZIŅOJUMS

[...]

Pavaddokuments dokumentam

Priekšlikums Direktīvai,

ar ko saskaņo konkrētus maksātnespējas tiesību aspektus

{COM(2022) 702 final} - {SEC(2022) 434 final} - {SWD(2022) 395 final}

Rīcības nepieciešamība

Maksātnespējas procedūras mērķis ir nodrošināt finanšu un ekonomiskās grūtībās nonākušu uzņēmumu sakārtotu likvidāciju vai pārstrukturēšanu. ES jau ir pieņēmusi tiesību aktus maksātnespējas jomā. Tomēr spēkā esošie ES tiesību akti attiecas tikai uz pirmsmaksātnespējas un parāda dzēšanas pasākumiem (kas ietverti nesēn pieņemtajā Direktīvā par pārstrukturēšanu un maksātnespēju) un noteikumiem par piemērojamiem tiesību aktiem pārrobežu maksātnespējas lietās (izklāstīti Maksātnespējas regulā). Tā rezultātā valstu materiālās maksātnespējas tiesības dalībvalstīs joprojām ir ļoti atšķirīgas.

Valstu maksātnespējas režīmu lielās atšķirības ir būtisks šķērslis vienotajam kapitāla tirgum ES. Tie rada grūtības pārrobežu ieguldītājiem, kuriem ir jāiegūst informācija par 27 ES dalībvalstu tiesību aktiem maksātnespējas jomā un jāspēj tos salīdzināt, lai tos ņemtu vērā savos investīciju lēmumos (un atspoguļotu kapitāla izmaksas). Turklāt valstu maksātnespējas režīmi joprojām atšķiras efektivitātes ziņā, it īpaši attiecībā uz laiku, kas vajadzīgs uzņēmuma likvidācijai, un vērtību, kuru eventuāli iespējams atgūt. Šajā ietekmes novērtējumā analizētie datu avoti liecina, ka dažās dalībvalstīs procedūras tiek ieviestas ar daudz lielāku kavēšanos un sniedz ievērojami mazāk efektīvus rezultātus nekā valstīs, kurās ir vislabākie rezultāti ES. Šī atšķirība ir cieši saistīta ar to, ka ir grūti paredzēt maksātnespējas procedūru rezultātus, kas līdz ar to ieguldītājiem rada augstākas informēšanas un apgūšanas izmaksas un rada būtisku šķērslī pārrobežu ieguldījumiem. Tas galu galā kavē kapitāla efektīvu sadali un kapitāla tirgu savienības (KTS) attīstību.

Šī iniciatīva ir turpinājums 2020. gadā pieņemtā kapitāla tirgu savienības rīcības plāna 11. darbībai, kurā Komisija apņēmas uzlabot pārrobežu investīciju rezultātu paredzamību attiecībā uz maksātnespējas procedūrām. Tās mērķis ir saskaņot konkrētus materiālo tiesību aspektus attiecībā uz uzņēmumu (nebanku) maksātnespēju, lai maksātnespējas režīmus padarītu efektīvākus un samazinātu pārrobežu kreditoru informēšanas un mācīšanās izmaksas, kas rodas saskaņošanas trūkuma dēļ. Tās mērķis ir arī veicināt pārrobežu investīcijas un konkurenci, vienlaikus nodrošinot vienotā tirgus pienācīgu darbību, kā noteikts LESD 114. pantā.

Atšķirīgā dalībvalstu situācija, juridiskās tradīcijas un politiskās prioritātes nozīmē to, ka, neraugoties uz dažām reformām, kas sāktas pēdējos gados, ir maz ticams, ka valsts līmeņa reformas materiālo maksātnespējas tiesību jomā radīs pietiekamu konvergenci. Tāpēc ir vajadzīga rīcība Eiropas līmenī, lai nodrošinātu problēmas risināšanu.

Iespējamie risinājumi

Pamatojoties uz pārstrukturēšanas un maksātnespējas tiesību ekspertu grupas sniegto informāciju, īpašu pētījumu un ieinteresēto personu viedokļiem, tika identificētas divas politikas risinājumu paketes. Lai salīdzinātu risinājumus un novērtētu to ietekmi, tika izmantoti arī šie pierādījumu avoti, kā arī dati no Eiropas Banku iestādes 2020. gadā veiktā salīdzinošā pētījuma un Pasaules Bankas uzņēmējdarbības rādītāji. Abi apsvērtie risinājumi ir šādi, proti, mērķorientētas saskaņošanas risinājums (1. risinājums) un visaptverošāks saskaņošanas risinājums (2. risinājums), un šos abus risinājumus īsteno ar direktīvu.

Risinājums, kas paredz tikai sniegt ieteikumu, tika noraidīts kā maz ticams, jo ar to netiktu atrisināta konstatētā problēma.

Ierosinātie risinājumi ir vērsti uz trim galvenajām maksātnespējas tiesību jomām: i) aktīvu atgūšana no likvidētā īpašuma, ii) procedūru efektivitāte un iii) paredzams un taisnīgs atgūtās vērtības sadalījums starp kreditoriem. Tie jo īpaši attiecas uz jautājumiem, kas saistīti ar apstrīdēšanas prasībām, aktīvu izsekošanu, direktoru pienākumiem un atbildību, uzņēmuma kā darbību turpinoša uzņēmuma pārdošanu (iepriekšsagatavošana), maksātnespējas izraisītājfaktoru, īpašu mikrouzņēmumiem un mazajiem uzņēmumiem paredzētu maksātnespējas režīmu, prasījumu sarindošanu un kreditoru komitejām. 2. risinājums ietver visus 1. risinājumā ietvertos elementus, ko papildina vērienīgāki pasākumi trijās iepriekš minētajās galvenajās dimensijās.

Analīzē vērtēti risinājumi attiecībā uz trim mērķiem: vai tie i) ļauj palielināt atgūšanas vērtību, ii) samazina maksātnespējas procedūru ilgumu un iii) samazina juridisko nenoteiktību un informācijas izmaksas. Analīzē arī rūpīgi apsvērta to izmaksu lietderība un saskaņotība.

Vēlamā risinājuma ietekme

Pamatojoties uz efektivitātes un lietderīguma salīdzinājumu, kā vēlamais risinājums ir izraudzīts 1. risinājums (mērķtiecīga saskaņošana, izmantojot direktīvu). Detalizētājā analīzē tika konstatēts, ka vispusīgāka saskaņošana (2. risinājums) sniegtu lielākus ieguvumus attiecībā uz diviem no trim mērķiem, bet tā arī radītu lielākas izmaksas, it īpaši saistībā ar iespējamām pretrunām ar citām tiesībām (īpašuma tiesībām, uzņēmējdarbības tiesībām, darba tiesībām). Mērķtiecīga saskaņošana (1. risinājums) sniegtu salīdzināmus ieguvumus (2. risinājums), bet izmaksu ziņā efektīvākā veidā.

Paredzams, ka vēlamais risinājums sniegs ievērojamus ekonomiskus ieguvumus ieguldītājiem (kreditoriem), uzņēmumiem, tostarp MVU, un visumā ekonomikai kopumā. Kreditori jo īpaši gūs labumu no paredzamās lielākas atgūšanas vērtības, kā arī no mazākām informācijas un mācību izmaksām. Ieguldītāji no trešām valstīm gūs līdzīgu labumu, kas ieguldījumus ES tiem padarīs pievilcīgākus. Uzņēmumi visā ES gūs labumu, ko sniedz vienotāki maksātnespējas režīmi un mazāka juridiskā nenoteiktība par to, kas notiktu, ja tie kļūtu maksātnespējīgi. Mikrouzņēmumi un mazie uzņēmumi gūs tiešu labumu no īpaša atvieglota maksātnespējas režīma izveides — tas būs samērīgāks ar to vajadzībām.

Kvalitatīvais un kvantitatīvais novērtējums liecina, ka mērķtiecīga saskaņošana varētu ievērojami samazināt gan izmaksas, gan atgūšanas laiku. Paredzams, ka tas palielinās atgūšanas likmes par aptuveni 1,5 procentpunktiem, kas, ekstrapolējot empīriskos aprēķinus ekonomikas pētījumos, varētu izraisīt finansējuma izmaksu samazināšanos par 1,5 bāzes punktiem un pārrobežu portfela aktīvu turējumu pieaugumu par aptuveni 1,5 procentpunktiem. Pamatojoties uz pieejamajiem datiem un ticamiem pieņēmumiem, tos izsakot skaitļos, paredzams, ka tiešie un netiešie ieguvumi pārsniegs 10 miljardus EUR gadā. Vienaļikus paredzams, ka kopējās izmaksas būs ierobežotas (un lielā mērā radīsies dalībvalstīm). Zināmas netiešās izmaksas ir paredzamas arī uzņēmumiem, ņemot vērā to, ka

direktoru atbildība ir lielāka. Iniciatīva, lai gan tikai nedaudz, var pozitīvi ietekmēt arī digitalizāciju, pāreju uz klimatneitrālu ekonomiku un ilgtspējīgas attīstības mērķus.